

2022 m. vasario 15 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2022)0022

Miesto teritorijų iššūkiai pasibaigus COVID-19 pandemijai

2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl miestų teritorijų iššūkių pasibaigus COVID-19 pandemijai (2021/2075(INI))

(2022/C 342/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos XVIII antraštinę dalį,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais ištekliais ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtingiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui (REACT-EU) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės ⁽²⁾ (Bendrųjų nuostatų reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Amsterdamo paktą, kuriuo nustatoma ES miestų darbotvarkė ir dėl kurio 2016 m. gegužės 30 d. susitarė už miestų reikalus atsakingi ES ministrai,

⁽¹⁾ OL L 437, 2020 12 28, p. 30.

⁽²⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

⁽³⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 60.

⁽⁴⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 94.

⁽⁵⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 1.

2022 m. vasario 15 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-ojoje UNFCCC šalių konferencijoje (COP 21) priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas),
- atsižvelgdamas į JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., ypač į 11-ąją darnaus vystymosi tikslą (DVT) dėl tvarių miestų ir bendruomenių,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 9 d. rezoliuciją dėl įvairių sričių ES politikos miestų dimensijos ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl ES regionų ir miestų vaidmens įgyvendinant Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos (COP 21) ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. liepos 3 d. rezoliuciją dėl miestų vaidmens Sąjungos institucinėje sistemoje ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl 2022-ųjų – Europos žalesnių miestų metų ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl galimybės visiems turėti prieigą prie deramo būsto už prieinamą kainą ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į Deklaraciją „ES miestų darbotvarkės rengimas“, dėl kurios 2015 m. birželio 10 d. susitarė už teritorinę sanglaudą ir miestų reikalus atsakingi ministrai,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 24 d. Tarybos išvadas dėl ES miestų darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą dėl Europos žaliojo kurso (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 18 d. Komisijos komunikatą „Įvairių sričių ES politikos miestų dimensija. Pagrindiniai ES miestų darbotvarkės ypatumai“ (COM(2014)0490),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“ (COM(2021)0345),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgalųjų teisių strategija“ (COM(2021)0101),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 7 d. Komisijos komunikatą „Lygybės Sąjunga. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas“ (COM(2020)0620),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 30 d. neoficialiame ministrų susitikime priimtą dokumentą „Naujoji Leipcigo chartija. Siekti bendrojo gėrio pasitelkiant miestų galią skatinti pokyčius“,
- atsižvelgdamas į Naująją miestų darbotvarkę, priimtą JT konferencijoje dėl būsto ir tvarios miestų plėtros (Habitat III), surengtoje Kite (Ekvadoras) 2016 m. spalio 20 d.,
- atsižvelgdamas į 2016 m. Komisijos Europos miestų padėties ataskaitą,
- atsižvelgdamas į JT pasaulinę pavyzdinę moterų iniciatyvą „Saugūs miestai ir saugios viešosios erdvės moterims ir mergaitėms“,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo, kuri buvo pateikta pasirašyti 2011 m. gegužės 11 d. Stambule (Stambulo konvencija),

⁽⁶⁾ OL C 316, 2017 9 22, p. 124.

⁽⁷⁾ OL C 162, 2019 5 10, p. 31.

⁽⁸⁾ OL C 118, 2020 4 8, p. 2.

⁽⁹⁾ OL C 385, 2021 9 22, p. 167.

⁽¹⁰⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 145.

2022 m. vasario 15 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Transporto ir turizmo komiteto nuomones,
  - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9-0352/2021),
- A. kadangi miestai tebėra pirmosiose gretose kovojant su COVID-19 pandemija: jų ekonominė veikla mažėja, užsikrėtimo lygis yra didelis, vakcinacijos apimtis – maža, o išteklių dažnai nepakankami; kadangi pandemija išryškino vyraujančius miestų teritorijų trūkumus ir atskleidė jų pažeidžiamumą;
- B. kadangi dėl pandemijos padidėjo ilgalaikė nelygybė miestuose ir miesteliuose; kadangi pažeidžiamoje padėtyje esantys asmenys tapo dar labiau pažeidžiami; kadangi miestai susiduria su tokiais iššūkiais kaip galimybė gauti įperkama būstą, benamystė, socialinė atskirtis, skurdas ir galimybių naudotis viešosiomis, sveikatos priežiūros ir kitomis pagrindinėmis paslaugomis stoka;
- C. kadangi 72 proc. ES gyventojų gyvena miestuose ir miesteliuose; kadangi miestai ir miesteliai turi būti tiesiogiai įtraukti į atsigavimą po COVID-19; kadangi ekonomikos gaivinimo pastangos turi būti dedamos siekiant spręsti ilgalaikio pažeidžiamumo problemas ir ne tik šalinti COVID-19 poveikį sveikatai, bet ir spręsti nuolatinės nelygybės problemą;
- D. kadangi pandemija padarė poveikį lytims, į kurį miestuose, miesteliuose bei funkcinėse miestų zonose reikės atsižvelgti; kadangi dėl karantino ir reikalavimų riboti socialinius kontaktus moterims kyla didesnė smurto dėl lyties rizika ir tuo pat metu sumažėjo moterų galimybės naudotis paramos tinklais, socialinėmis paslaugomis ir lytinės bei reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis;
- E. kadangi didmiesčių vietovėse nelygybė yra didžiausia, turint omenyje galimybes naudotis pagrindiniais išteklių, tokiais kaip sveikatos priežiūra, švietimas ar skaitmeninimas, visų pirma pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims; kadangi reikia dėti daugiau pastangų kovojant su įvairiomis diskriminacijos ir nelygybės formomis;
- F. kadangi skaitmeninė atskirtis yra tarpsektorinė ir apima visas kategorijas, įskaitant lyčių, kartų ir socialinės padėties skirtumus, ir per COVID-19 pandemiją dar labiau sustiprėjo; kadangi daugelyje namų ūkių ir švietimo įstaigų nėra galimybės naudotis tinkama, naujausia skaitmenine įranga;
- G. kadangi apskaičiuota, kad dideliuose miestuose prarandama daugiau darbo vietų nei kitur, ir nuo to ypač stipriai kenčia žemos kvalifikacijos, savarankiškai dirbantys darbuotojai ir darbuotojai migrantai, taip pat žmonės, dirbantys pagal mažų garantijų sutartis; kadangi nedarbo rizika yra didžiausia tarp jaunuolių, kurių švietimo, mokymo ir asmeninio tobulėjimo procesas buvo sutrikdytas ir daugelis iš jų negalėjo atlikti stažuotės ar pameistrystės, reikalingos studijoms užbaigti;
- H. kadangi COVID-19 pandemija padarė didelį poveikį kultūros ir sporto sektoriams, o tai lėmė ekonomikos nuosmukį ir darbo vietų praradimą; kadangi miestų teritorijose, ypač didmiesčių vietovėse, turi būti skiriama pakankamai išteklių kultūros ir kūrybos sektoriams, kad jų gyventojai galėtų asmeniškai tobulėti;
- I. kadangi miestai, miesteliai ir miestų funkcinės zonos, pvz., didmiesčių teritorijos, yra pagrindiniai ekonomikos ramsčiai siekiant skatinti ekonomikos augimą, kurti darbo vietas ir didinti Sąjungos konkurencingumą globalizuotoje ekonomikoje; kadangi miestų funkcinės zonos ir vidutinio dydžio miestai, nepaisant didelių miesto ir kaimo vietovių teikiamų paslaugų kokybės skirtumų, gali tapti kaimo traukos ir plėtros veiksniais ir suteikti aplinkinėms kaimo vietovėms bei vietovėms, kuriose mažėja gyventojų, galimybę naudotis įvairiomis paslaugomis;
- J. kadangi miestų teritorijos, be jau esamų iššūkių, susiduria ir su ekstremaliaisiais klimato reiškiniais bei demografinėmis problemomis; kadangi dėl daugybės iššūkių galiausiai reikia imtis veiksmų, kurie būtų grindžiami integruotu požiūriu, apimančiu skirtingus sektorius ir ieškant sprendimų, kurie atitiktų sektorių poreikius;

2022 m. vasario 15 d., antradienis

- K. kadangi fizinio atstumo išlaikymo reikalavimai parodė, kad miestų funkcinėse zonose ir aplink jas trūksta tinkamų parkų, žaliųjų zonų ir lauko laisvalaikio infrastruktūros, taip pat tinkamos transporto ir alternatyvaus transporto infrastruktūros;
- L. kadangi COVID-19 krizė paaštrino tokius iššūkius, kaip maisto produktų ir vaistų vežimas ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, ir išryškino didelius trūkumus, susijusius su medicinos infrastruktūra ir sveikatos priežiūros darbuotojų profesiniu mokymu, kaip reaguoti į pandemijas ar kitas ekstremaliąsias sveikatos situacijas;
- M. kadangi teisė į būstą yra visuotinė teisė ir todėl valstybės narės turėtų parengti konkrečias strategijas ir atitinkamas priemones, skirtas teisės į būstą kliūtims įveikti; kadangi reikalingos investicijos į įperkamą būstą;
- N. kadangi miestuose suvartojama daugiausia energijos ir išmetama daugiausia šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir jie yra labai svarbūs Sąjungai kovojant su klimato kaita; kadangi miestams, miesteliams ir miestų funkcinėms zonoms bus reikalingos didelio masto miestų statybos ir žiedinės ekonomikos įgyvendinimas, siekiant padėti sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, apriboti visuotinį atšilimą, mažinti spūstis, perdirbti atliekas ir užtikrinti ekonomikos tvarumą;
- O. kadangi numatoma, kad iki 2050 m. pasaulio miestų gyventojų padaugės iki trijų milijardų ir du trečdaliai pasaulio gyventojų gyvens miestuose, sunaudos 75 proc. pasaulio gamtos išteklių, sukurs 50 proc. pasaulio atliekų ir daugiau kaip 60 proc. šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio;
- P. kadangi viešasis transportas atlieka svarbų vaidmenį kovojant su transporto galimybių trūkumu; kadangi būtina skubiai didinti investicijas į tvarų viešąjį transportą ir gerinti galimybes juo naudotis, taip pat į geresnę pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą kelių eismo dalyvių, ypač riboto judumo ir kitą negalią turinčių asmenų, saugumui užtikrinti;
- Q. kadangi visi Europos miestai susiduria su rekordiniu energijos kainų šuoliu, kuris gali paveikti ekonomikos atsigavimą po pandemijos;
- R. kadangi daugiapakopis valdymas, įskaitant aktyvų miestų valdžios institucijų dalyvavimą, grindžiamas koordinuotais ES, valstybių narių ir regionų bei vietos valdžios institucijų veiksmais ir vykdomas laikantis Bendrųjų nuostatų reglamente nustatyto partnerystės principo, yra esminiai visų ES programų kūrimo ir įgyvendinimo elementai; kadangi miestų valdžios institucijos turi jurisdikciją atrinkti projektus, finansuojamus iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) lėšų, skirtų tvariai miestų plėtrai, ir pagal naująją Europos miestų iniciatyvą, kuri pakeičia inovatyvius miestų sprendimus naujuoju programavimo laikotarpiu ir suteikia daugiau galimybių išbandyti naujus sprendimus ir metodus, įskaitant tuos, kuriais remiamos miestų teritorijos pasibaigus COVID-19 pandemijai;

Įtraukūs miestai

1. pripažįsta socialinę, ekonominę, teritorinę, kultūrinę ir istorinę miestų teritorijų įvairovę visoje Sąjungoje ir pabrėžia poreikį spręsti tokias problemas kaip segregacija ir skurdas;
2. pabrėžia, kad, nors gyventojų tankumas miestuose turi daug privalumų tvaraus gyvenimo atžvilgiu, didelė gyventojų koncentracija tam tikrose miesto teritorijose taip pat gali turėti padarinių būsto įperkamumui, taršos lygiui, gyvenimo kokybei ir diskriminacijos, skurdo, nelygybės bei socialinės atskirties rizikai;
3. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija išryškino gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją neišsivysčiusiose miesto vietovėse, kuriose dažnai trūksta pakankamai nuosavų pajamų, kad gyventojams būtų galima teikti kokybiškas viešąsias paslaugas; ragina Komisiją pateikti rekomendacijas ir skatinti valstybių narių keitimąsi geriausia patirtimi, susijusia su administraciniu ir teritoriniu organizavimu ir reformomis;
4. ragina valstybes nares plėtoti pozityvių veiksmų priemones, kuriomis skatinama marginalizuotų bendruomenių, pvz., neįgaliųjų, labiau izoliuotų vyresnio amžiaus žmonių, benamių, migrantų bei pabėgėlių ir etninių mažumų, pvz., romų, įtrauktis; ragina užtikrinti, kad finansavimas būtų skiriamas vietos lygmeniu, įskaitant miestų teritorijas, ypač didmiesčių zonas, taip pat regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis, siekiant tvariai remti šias marginalizuotas bendruomenes; primena,

2022 m. vasario 15 d., antradienis

kad greta pakankamų nacionalinių išteklių labai svarbūs yra struktūriniai fondai siekiant sėkmingai įgyvendinti ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginėje programoje numatytas politikos priemonės; pabrėžia miestų valdžios institucijų vaidmenį užtikrinant, kad šios priemonės atspindėtų tikruosius romų bendruomenių poreikius;

5. pabrėžia labai svarbų miestų prieinamumo vaidmenį, siekiant užtikrinti neįgaliesiems visapusišką teisę judėti, mokytis ir dirbti; ragina Komisiją skatinti visapusišką įtraukumą ir suteikti galimybę gauti finansavimą miestų plėtrai, kad būtų užtikrintas prieinamumas neįgaliesiems;

6. pabrėžia, jog siekiant, kad miestų ekonomika atsigauntų, nė vieno nepaliekant nuošalyje, investicijos ir reformos turėtų lemti stabilias ir kokybiškas darbo vietas, sustiprintą viešąją infrastruktūrą ir paslaugas, tvirtesnę socialinį dialogą ir paramą nepalankioje padėtyje esančių grupių įtraukčiai ir integracijai, be kita ko, stiprinant socialinės apsaugos ir gerovės sistemas;

7. pabrėžia, kad reikalinga ES sistema, kuria remiamos vietos ir nacionalinės kovos su benamyste strategijos ir užtikrinamos vienodos galimybės gauti deramą būstą visiems, skatinant integruotą požiūrį, pagal kurį parama būstui derinama su socialine rūpyba, sveikatos priežiūros paslaugomis ir aktyvia įtrauktimi;

8. ragina Komisiją, valstybes nares ir vietos bei regionų valdžios institucijas parengti konkrečias strategijas ir atitinkamas priemones, kad būtų įveiktos tokios teisės į būstą kliūtys, kaip diskriminacija, vis didesnė finansų įtaka, spekuliacija, perteklinis turizmas, skolintojų piktnaudžiavimas ir priverstiniai iškeldinimai;

9. pabrėžia, kad visuotinės ekonominės svarbos paslaugos būsto srityje iš esmės turėtų būti teikiamos vadovaujantis konkrečiais reikalavimais, kuriuos nustato nacionalinės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, nes jos gali nustatyti ir tenkinti įvairių grupių būsto poreikius ir vertinti gyvenimo sąlygas, kurios gali labai skirtis kaimo ir miesto vietovėse, ir kadangi šios valdžios institucijos atlieka itin svarbų vaidmenį priimančios tikslinius sprendimus; primygtinai ragina Komisiją pritaikyti tikslinių grupių apibrėžtį „socialinis ir valstybės finansuojamas būstas“ visuotinės ekonominės svarbos paslaugų taisyklėse, kad nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos galėtų teikti paramą būstui visoms grupėms, kurių deramo ir įperkamo būsto poreikių neįmanoma lengvai patenkinti rinkos sąlygomis, kartu užtikrinant, kad nepalankiausioje padėtyje esantiems asmenims būtų skiriamas pakankamas finansavimas siekiant pašalinti kliūtis investicijoms ir užtikrinti įperkamą būstą, būsto valdos neutralumą ir tvarią miestų plėtrą, gyvenviečių socialinę įvairovę, taip pat stiprinti socialinę sanglaudą;

10. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau didinti investicijas į socialinį, viešąjį, efektyviai energiją vartojantį, tinkamą ir įperkamą būstą, taip pat į benamystės ir atskirties būsto srityje problemų sprendimą ES; atsižvelgdamas į tai ragina vykdyti investicijas pasitelkiant ERPF, Teisingos pertvarkos fondą, programą „InvestEU“, ESF+, programą „Europos horizontas“, priemonę „NextGenerationEU“ ir ypač Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą ir Išplėstinę atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą; ragina glaudžiau bendradarbiauti įgyvendinant šias priemones; palankiai vertina socialinio ir įperkamo būsto paskolų finansavimą pagal programą „InvestEU“ ir pasitelkiant platesnį Europos investicijų banko (EIB) portfelį; ragina Komisiją ir valstybes nares į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kartu su žaliaja ir skaitmenine pertvarka integruoti socialinę pažangą kaip svarbiausią investavimo prioritetą, kad būtų galima apsaugoti pažeidžiamus asmenis nuo neigiamo šios krizės poveikio, ir įtraukti socialinės pažangos planus į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, taip pat nurodyti, kaip bus įgyvendinami Europos socialinių teisių ramsčio principai ir į kokias sritis bus nukreiptos socialinės investicijos, įskaitant investicijas socialinio būsto sektoriuje; ragina Komisiją nedelsiant užtikrinti, kad ES fondai ir EIB finansavimas būtų prieinamesni vietos ir regionų socialinio ir valstybinio įperkamo būsto teikėjams; ragina EIB mėginti padidinti atitinkamą skolinimą teikiant tikslingą techninę pagalbą ir glaudžiau bendradarbiaujant su finansų tarpininkais ir valstybėmis narėmis;

11. atkreipia dėmesį į socialinius ir ekonominius miestų centrų, ypač didmiesčių vietovių, kuriuose gyvena daug migrantų ir pabėgėlių bei kitų pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, iššūkius; primena, kad miestai atlieka pagrindinį vaidmenį kuriant įtraukias, prieinamas ir draugiškas bendruomenes, kuriose nė vienas nepaliekamas nuošalyje;

2022 m. vasario 15 d., antradienis

12. pažymi, kad migracija daro tiesioginį poveikį miestų įtraukumui, todėl reikia imtis pritaikytų politinių veiksmų; atkreipia dėmesį į 2021–2027 m. ES integracijos ir įtraukties veiksmų plano teikiamas galimybes kurti įtraukią ir darnią visuomenę ir nukreipti programas į labiausiai nepasiturinčius rajonus; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad bendruomenės vadovaujamos vietos plėtros strategijos yra būtina priemonė darbo vietoms kurti, skurdui mažinti ir paslaugų prieinamumui miestuose didinti;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad nepasiturinčiose miesto vietovėse vaikai dažnai susiduria su daugybe rizikos veiksnių, tokių kaip prastas būstas, diskriminacija, smurtas ir nevienodos galimybės naudotis tokiomis paslaugomis kaip vaikų priežiūra, sveikatos priežiūra ir švietimas; ragina valstybes nares remti vietines vaiko garantijų sistemas, siekiant spręsti konkrečias su vaikų skurdu miestuose susijusias problemas;

14. pabrėžia miestų vaidmenį lyčių lygybės srityje ir primena, kad pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą įgyvendinant veiksmus pagal sanglaudos politiką visais jų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo etapais turėtų būti atsižvelgiama į lyčių lygybę kaip į pagrindinį principą; pabrėžia, kad veiksmai, kuriais siekiama panaikinti lyčių nelygybę įgyvendinant sanglaudos politiką, turėtų būti grindžiami tarpsektoriniu požiūriu, pagal kurį būtų imamasi tinkamų veiksmų siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar lyties ir kuris būtų paremtas nacionalinėmis strateginėmis lyčių lygybės programomis; be to, pabrėžia, kad sanglaudos politikos programų naudos gavėjai neturėtų tvirtinti jokios diskriminacinės politikos ir ypač nukreiptos prieš mažumas, pvz., LGBTI bendruomenę; ragina atmesti galimų naudos gavėjų, pradedant regioninėmis ir baigiant vietos valdžios institucijomis, kurios priėmė LGBTI bendruomenės narių atžvilgiu diskriminuojančią politiką, pvz., paskelbė „zonas be LGBT asmenų“, paraišką;

15. pabrėžia, kad, be pavojaus sveikatai, moterys yra labiau pažeidžiamos dėl su COVID-19 pandemija susijusios ekonominės rizikos; pripažįsta, kad po pandemijos parama moterims oficialiame ir neoficialiame sektoriuose ir geresnis moterų integravimas planuojant regionų ir miestų plėtros politiką, sutelkiant dėmesį į lyčių požiūriu įtrauktų miestų ir bendruomenių kūrimą, yra labai svarbūs miesto ekonomikos atsigavimui;

16. atkreipia dėmesį į tai, kad daug kur trūksta pagal lytį suskirstytų duomenų sanglaudos politikos ir miestų planavimo srityje, ir ragina valstybes nares taikyti pagal lytį išskaidytus duomenų rinkimo metodus;

17. pabrėžia, kad dėl COVID-19 pandemijos padidėjo smurtas šeimoje; ragina valstybes nares skirti sanglaudos politikos finansavimą ir sutelkti miestų valdžios institucijas siekiant spręsti pasaulyje didėjančio smurto dėl lyties problemą; ragina ES miestus kurti, įgyvendinti ir įvertinti išsamius metodus, kuriais būtų galima užkirsti kelią seksualiniam priekabiavimui ir smurtui dėl lyties viešosiose erdvėse ir į jį reaguoti, išipareigojant laikytis JT pasaulinės pavyzdinės moterų iniciatyvos „Saugūs miestai ir saugios viešosios erdvės moterims ir mergaitėms“ principų;

18. ragina visas valstybes nares skubiai užbaigti Stambulo konvencijos dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo ratifikavimą; prašo Komisijos pasiūlyti teisės aktus, kuriais būtų kovojama su visų formų smurtu dėl lyties, ir imtis būtinų veiksmų siekiant nustatyti, kad smurtas lyties pagrindu yra nauja nusikaltimų sritis, kuri turi būti nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje;

19. pripažįsta moterims tenkančią pagrindinių prižiūriniųjų asmenų našą oficialioje ir neoficialioje aplinkoje ir tos priežiūros socialinę vertę, ypač COVID-19 krizės metu; pažymi, kad 80 proc. visos ES teikiamos priežiūros (nemokamai) teikia neformalieji prižiūrintieji asmenys, o 75 proc. jų yra moterys; atkreipia dėmesį į svarbų Europos struktūrinių fondų vaidmenį užtikrinant investicijas į priežiūros paslaugas; palankiai vertina Komisijos ketinimą pasiūlyti Europos priežiūros strategiją;

20. atkreipia dėmesį į nedarbą ir ypač jaunimo nedarbą, kurį dar labiau padidino COVID-19 pandemija; ragina valstybes nares aktyviai įtraukti miestų valdžios institucijas į programų, kurios atitiktų miestų jaunimo poreikius, rengimą, ir politikos, orientuotos į jaunuolių psichinę sveikatą ir gerovę, kuri ypač svarbi po COVID-19, kūrimą;

2022 m. vasario 15 d., antradienis

Darnūs miestai

21. pabrėžia tvarios miestų plėtros, įskaitant tvarų ir įperkamą viešąjį transportą, svarbą Sąjungos ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai ir jos piliečių gyvenimo kokybei, ir tai, kaip svarbu pasiekti poveikio klimatui neutralumą ne vėliau kaip iki 2050 m.; primena naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos ir jos pagrindinių principų, apimančių tvarumą, daugiapakopį valdymą, estetiką ir įtrauktį, teikiamas galimybes miesto teritorijoms;

22. pripažįsta, kad turėtų būti įgyvendinta suderinta COVID-19 ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos klausimų sprendimo strategija, kad atsigauananti ekonomika paspartintų tvarią pertvarką;

23. ragina Sąjungą ir valstybes nares, laikantis savo įsipareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą ir JT darnaus vystymosi tikslų, teikti pirmenybę ir paramą žiedinės ekonomikos sistemoms, investicijoms į atsinaujinančiąją energiją, tvariam ir įperkamam judumui miestuose ir priemiesčiuose (visų pirma dviračių takų tinklams), alternatyviai transporto infrastruktūrai miestų teritorijose ir aplink jas, tinkamai esamos infrastruktūros priežiūrai ir greitoms investicijoms į žaliąją infrastruktūrą, parkus, lauko žaliuosius ir laisvalaikio įrenginius, taip pat principų „nedaryti reikšmingos žalos“ ir „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ laikymuisi; pažymi, kad tokios iniciatyvos kaip naujasis europinis bauhauzas yra galimybė miesto teritorijoms pademonstruoti „Renovacijos bangos“⁽¹⁾ teikiamas galimybes ir projektus, kuriuos įgyvendinant pirmenybė teikiama žiedinei ekonomikai, tvarumui ir biologinei įvairovei; ragina užtikrinti, kad naujasis europinis bauhauzas būtų grindžiamas dalyvaujamoju ir tarpdalykiniu požiūriais kuriant tvarią aplinką žmonėms gyventi;

24. mano, kad COVID-19 krizė parodė, jog reikia naujų miestų planavimo ir judumo sprendimų, kad miestų vietovės taptų atsparesnės ir labiau prisitaikytų prie judumo paklausos, ir kad ši krizė turėtų būti proga sumažinti transporto spūstis ir išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; ragina investuoti į judumo mieste skatinimą naudojant aplinką tausojančias transporto sistemas; pabrėžia, kad būtina skatinti ir plėtoti tvaraus viešojo transporto sistemas miesto teritorijose ir pritaikyti viešojo transporto pajėgumus prie didėjančios kasdienių darbo kelionių į miesto centrus ar iš jų paklausos; ragina valstybes nares iš naujo įvertinti savo investicijas į judumą mieste ir pirmenybę teikti skaitmeninei infrastruktūrai, kuri bus naudinga visiems keleiviams, įskaitant riboto judumo asmenis;

25. palankiai vertina Komisijos ketinimą bendradarbiauti su miestais ir valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad visi didieji miestai ir miestų transporto mazgai transeuropiniame transporto tinkle (TEN-T) iki 2030 m. parengtų darnaus judumo mieste planus; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su regionais ir miestais, ypač tarpvalstybiniu mastu, siekiant pagerinti ir užbaigti kurti atitinkamą trūkstantį paskutinio kilometro infrastruktūrą ir įvairiarūšio transporto bei tarpvalstybines jungtis visame TEN-T tinkle; atkreipia dėmesį į tai, kad daugelis Europos uostų yra netoli miestų centrų ir yra svarbūs TEN-T transporto mazgai;

26. mano, kad Komisija turėtų užtikrinti, jog galimybės pasinaudoti ES judumo mieste finansavimo programomis, pvz., ERPF, Sanglaudos fondu ir Europos infrastruktūros tinklų priemone, būtų susietos su esamais ar numatytais darnaus judumo mieste planais; pabrėžia, kad sanglaudos politika gali padėti išnaudoti dirbtinio intelekto ir pažangiųjų miestų modelio potencialą, pvz., gerinant administracinius gebėjimus ir skaitmeninius įgūdžius, ir turėtų skatinti pereiti nuo eksperimentavimo prie pažangiųjų miestų iniciatyvų didinimo teikiant finansavimą bei susijusią paramą; ragina Komisiją apsvarstyti būdus, kaip padėti miestams rengti savo darnaus judumo mieste planus pagal aukščiausius standartus; pabrėžia, kad Komisija, valstybės narės ir regionai, kai įmanoma, turėtų padėti vietos valdžios institucijoms siekti šio tikslo; be to, palankiai vertina EIB ketinimą bendradarbiauti su valdžios institucijomis remiant plataus užmojo investicijų programas, kuriomis skatinamas tvarus judumas vietos ir regionų lygmenimis, be kita ko, įgyvendinant darnaus judumo mieste planus ir viešojo transporto projektus;

27. pabrėžia, kad izoliavimo ir sanitarinės priemonės turėjo didžiulį poveikį judumo paklausai ir transporto rūšių pasirinkimui, todėl žmonės mažiau naudojo viešuoju transportu; ragina dalytis geriausia patirtimi įgyvendinant bendrą daugiarūšio transporto bilietų pardavimo sistemą, kuri leistų žmonėms patogiau ir saugiau judėti tarp ES miestų teritorijų ir jų viduje;

⁽¹⁾ COM(2020)0662.

2022 m. vasario 15 d., antradienis

28. ragina Komisiją skatinti miestų teritorijų dalijimąsi geriausia patirtimi, susijusia su tvariu miestų planavimu ir infrastruktūra, žaliuoju miestų planavimu, švaria energija, energijos vartojimo efektyvumu, netaršiu viešuoju transportu, pėsčiųjų ir dviratininkų judumu, veiksmingu vandens išteklių valdymu ir tvariu bei žiediniu atliekų tvarkymu;

29. ragina persvarstyti Komisijos gaires dėl darnaus judumo mieste planų rengimo ir įgyvendinimo; ragina, kad šiais planais būtų skatinamas daugiarūšiškumas ir šalinamos dėl pernelyg didelės gyventojų koncentracijos tam tikrose miesto vietovėse atsirandančios pasekmės, kaip antai spūstys ir didėjančios transporto išlaidos, pvz., sudarant subalansuotus socialinius ir ekonominius susitarimus, siekiant užtikrinti, kad šie planai nebūtų diskriminaciniai;

30. atsižvelgdamas į būsimą Judumo mieste dokumentų rinkinio peržiūrą, prašo Komisijos skatinti saugos ir tvarumo priemonių miesto teritorijose koordinavimą; skatina įrengti automobilių stovėjimo aikšteles įvažiuojant į miestų teritorijas (pvz., persėdimo iš automobilio į viešąjį transportą (angl. *park and ride*) sistemas), kad būtų sudarytos sąlygos lengvai naudotis įvairių rūšių viešuoju transportu, siekiant gerokai sumažinti spūstis miestuose, išmetamą CO₂ kiekį ir antžeminių bei požeminių automobilių stovėjimo aikštelių skaičių miesto centre, taip pat atkurti ir didinti miestų centrų patrauklumą ir pritraukti potencialius klientus, kad būtų remiamas po pandemijos susilpnėjęs mažmeninės prekybos sektorius ir padidinta vietos vertė;

31. pabrėžia, kad didėjančios energijos kainos stabdys miestų ekonomikos atsigavimą; ragina imtis tinkamų veiksmų siekiant skatinti energetikos sąjungą ir stiprinti Europos energijos rinkos atsparumą; pabrėžia, kad pigesnė energija visiems miestuose yra būtina; todėl skatina įgyvendinti masines pastatų izoliacijos ir fotovoltinių plokščių tvirtinimo ant stogų programas; pabrėžia, kad turėtų būti įgalintos vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, kad būtų sumažintas energijos vartojimas, toliau mažinama energetikos sistemų priklausomybė nuo iškastinio kuro ir būtų galima pasinaudoti socialine vietinės energijos rinkos nauda;

32. ragina imtis veiksmų siekiant pagerinti miesto oro kokybę, kad būtų kuo labiau sumažintas pavojus žmonių sveikatai ir kovojama su aplinkos triukšmo lygiu, kuris didėja miestų teritorijose;

33. pažymi, kad nauji asmeniniai judumo prietaisai (be kita ko, e. paspirtukai ir elektriniai dviračiai) kelia nemažai saugos problemų miestų teritorijose; ragina Komisiją paskelbti valstybėms narėms skirtas šių saugos problemų valdymo gaires;

34. pažymi, kad COVID-19 pandemija lėmė pristatymo į namus paslaugų sektoriaus plėtrą, kuri paskatino naujų tipų darbo skaitmeninės platformose ir verslo modelių atsiradimą; pripažįsta, kad reikia parengti rekomendacijas dėl pristatymo paslaugą teikiančių darbuotojų saugos ir mokymų apie skaitmenines priemones, kaip antai programėles ir sąveikiąsias platformas, kurias jie naudoja;

35. primena, kad beveik 40 proc. visų žūčių Europos keliuose įvyksta miestų teritorijose; pakartoja, kad greičio viršijimas yra pagrindinis veiksnys, lemiantis maždaug 30 proc. mirtinų avarijų keliuose ir yra sunkinanti aplinkybė beveik visose avarijose; ragina Komisiją pasinaudoti savo numatoma rekomendacija dėl greičio, kad būtų nustatytas didžiausias standartinis 30 km/h greitis gyvenamosiose vietovėse ir teritorijose, kuriose yra daug pėsčiųjų ir dviratininkų, paliekant galimybę nustatyti didesnes greičio ribas pagrindiniuose keliuose ir tinkamai užtikrinti pažeidžiamų eismo dalyvių apsaugą; palankiai vertina tai, kad ES dar kartą patvirtino savo ilgalaikį strateginį tikslą iki 2050 m. Europos keliuose pasiekti, kad žūčių ir sunkių sužalojimų atvejų skaičius būtų kuo arčiau nulio (visiškai saugaus eismo vizija), ir vidutinio laikotarpio tikslą iki 2030 m. 50 proc. sumažinti žūčių ir sunkių sužalojimų atvejų skaičių; todėl ragina Komisiją geriau integruoti kelių eismo saugumą į darnaus judumo mieste planų gaires ir ragina vietos valdžios institucijas skatinti kelių eismo saugumą pasitelkiant informuotumo didinimo iniciatyvas, atitinkamus veiksmus ir finansavimo galimybes;

36. išpėja, kad miestai ir miesteliai yra labai pažeidžiami dėl klimato kaitos poveikio; yra labai susirūpinęs dėl to, kad karščio bangos, kurios jau ir taip labiau juntamos dėl šilumos salos miestuose efekto, intensyvėja ir dažnėja, o gausūs krituliai ir smarkios audros gali vis dažniau sukelti didelius potvynius, kaip tai įvyko 2021 m. vasarą Europoje, arba ekstremalios sniego audras, kaip tai įvyko 2020–2021 m. žiemą, – tai rodo, kad būtina gerokai padidinti atsparumą nelaimėms miestuose; ragina Komisiją, kai tinkama, stiprinti bendradarbiavimą su vietos valdžios institucijomis, pasitelkiant esamas struktūras, pvz., ES merų paktą, Žaliojo miesto susitarimą ir Merų aljansą dėl Europos žaliojo kurso, siekiant nustatyti poreikius ir uždavinius, kurie susiję su klimato kaita ir su kuriais susiduriama miesto teritorijose, bendrai kuriant sprendimus, kad miestai taptų žalesni, o investicijos būtų nukreiptos į vietos veiksmus; primygtinai ragina nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas parengti ne tik nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, bet ir miestų prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas, kuriomis būtų skatinamos investicijos į miestų pertvarkymą ir prisitaikymą prie klimato kaitos grėsmių;

2022 m. vasario 15 d., antradienis

37. pakartoja, kad 30 proc. daugiametės finansinės programos ir 37 proc. priemonės „NextGenerationEU“ lėšų skiriama klimato veiksams, o 20 proc. priemonės „NextGenerationEU“ lėšų skiriama skaitmeninei pertvarkai; ragina Komisiją stebėti ir teikti valstybėms narėms gaires ir rekomendacijas, siekiant užtikrinti, kad būtų ugdomi būtini įgūdžiai ir įgyvendinta dvejopa žaliaji ir skaitmeninė pertvarka; apgailestauja dėl to, kad miestų teritorijos neįtrauktos įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“, todėl ragina miestus, miestelius ir miestų funkcines zonas labiau įsitraukti ir dalyvauti planuojant ir įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

38. pabrėžia, kad reikia sodinti daugiau medžių ir įrengti žaliuosius stogus, nes miestų žalimas suteikia svarbią rekreacinę vertę žmonėms ir mažina temperatūrą, absorbuoja perteklinį lietaus vandenį ir taip neutralizuoja klimato kaitos poveikį ir biologinės įvairovės nykimą; pabrėžia, kad pastatų modernizavimas, siekiant sumažinti energijos suvartojimą, ir miestų pertvarkymas, siekiant padidinti žaliąsias erdves ir skatinti eiti pėsčiomis bei važiuoti dviračiais, padės sutaupyti, kurti darbo vietas, kovoti su energijos nepriteklumi ir bus naudingi klimatui;

39. pabrėžia, kad įsipareigojimas prisidėti yra labai svarbus miestų teritorijose pereinant prie neutralaus poveikio klimatui visuomenės ir klestinčios, teisingos, tvarios ir konkurencingos ekonomikos; pažymi, kad kai kuriais atvejais vietos valdžios institucijoms trūksta praktinės patirties, žmogiškųjų išteklių ir prieigos prie aukštos kokybės duomenų, reikalingų veiksams pradėti ir pažangai daryti; todėl mano, kad miestų ir priemiesčių valdžios institucijoms reikia visapusiškai išnaudoti gebėjimų stiprinimą, techninę paramą ir finansavimą, kaip sutarta Bendrųjų nuostatų reglamente, kad būtų pasiekti Europos žaliojo kurso tikslai, ir mano, kad miestų valdžios institucijos ateityje turi turėti tiesiogines galimybes gauti ES finansavimą;

Inovatyvūs miestai

40. pabrėžia, kad skaitmeninimas padėjo spręsti kai kuriuos neatidėliotinus pandemijos keliamus uždavinius, ypač izoliavimo laikotarpiais, ir kad iš daugelio nelygybės išraiškų, kurias atskleidė COVID-19 pandemija, skaitmeninė atskirtis yra rimta problema; pažymi, kad pandemija paspartino skaitmenizaciją, o technologijos tapo būtinos nuotolinio darbo, mokymosi namuose, elektroninės prekybos, e. sveikatos, e. valdžios, skaitmeninės demokratijos ir skaitmeninių pramogų srityse; ragina Komisiją atidžiai stebėti šiuos pokyčius ir užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi Sąjungos *acquis*, ypač darbuotojų ir socialinių teisių; primena, kad skaitmenizacija ir skaitmeninis junglumas turi būti vietos bendruomenių atsigavimo prioritetas; pakartoja, kad svarbu turėti tinkamą konkurencijos teisę ir valstybės pagalbos sistemą, kuri suteiktų valstybėms narėms visišką lankstumą pagal valstybės pagalbos taisykles siekiant remti ekonomiką koronaviruso protrūkio metu, visų pirma visuose miestuose, neatsižvelgiant į jų dydį, diegiant sparčiojo plačiajuosčio ryšio ir 5G infrastruktūrą; ragina valstybes nares remti junglumą, teikti įrangą ir užtikrinti, kad viešosiose, socialinėse ir švietimo įstaigose būtų apmokyti darbuotojai;

41. ragina imtis veiksmų ir politikos siekiant teisingos skaitmeninės pertvarkos, kuri turėtų būti įgyvendinama įvairiais lygmenimis – nuo miestų iki pačios ES; ragina pripažinti skaitmeninę įtrauktį kaip visų kartų teisę ir aiškiai įsipareigoti užtikrinti visuotinį interneto ryšį miestuose;

42. pabrėžia, kad, siekiant sudaryti geresnes sąlygas naudotis naujomis galimybėmis, reikėtų didinti skaitmeninį raštingumą; mano, kad investicijos į švietimą ir mokymą turi būti skatinamos visapusiškais darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, perkvalifikavimo ir mokymosi visą gyvenimą programomis tiek viešajame, tiek privačiąjame sektoriuose, kuriomis būtų reaguojama į įgūdžių paklausos pokyčius; ragina siekti pažangos moterims ir mergaitėms įgyjant išsilavinimą ir dirbant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityse;

43. primena, kad miestų turizmas atliko esminį vaidmenį formuojant miestų politiką; atkreipia dėmesį į tai, kad dauguma ES miestų nukentėjo nuo turizmo nuosmukio po pandemijos ir turėjo ieškoti naujų ir tvaresnių *modi operandi*, kad būtų atkurtas turizmas, todėl buvo dažniau naudojamos naujos skaitmeninės technologijos, kurios leido geriau valdyti miestų erdves ir miestų turistų judėjimą tam, kad būtų užkirstas kelias didelių grupių susiformavimui ir rizikingai padėčiai pandemijos sąlygomis;

44. pabrėžia, kad bibliotekos ir kultūros centrai padeda sudaryti palankesnes sąlygas skaitmeninei ir socialinei įtraukčiai, mokymuisi visą gyvenimą ir miesto bendruomenių bei nepalankioje padėtyje esančių grupių užimtumo galimybėms; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad reikia papildomų vietų asmeniniams ir politiniams mainams;

2022 m. vasario 15 d., antradienis

45. pabrėžia, kad dirbtinis intelektas padeda kurti pažangius miesto sprendimus, įskaitant efektyvesnę energijos, vandens ir atliekų tvarkymą, mažesnę taršą, triukšmą ir eismo spūstis; yra susirūpinęs dėl to, kad vietos valdžios institucijos susidurs su daugybe skaitmeninių problemų, pvz., duomenų technologijų prieinamumu ir patikimumu, priklausomybe nuo privačių trečiųjų šalių ir įgūdžių trūkumu; pabrėžia, kad naujos technologijos, pvz., dirbtinis intelektas, turi atitikti etinius kriterijus, kad nebūtų toliau didinama esama socialinė nelygybė;

46. mano, kad reikia fiziškai ir finansiškai stiprinti esamas miesto pirminės sveikatos priežiūros struktūras; pažymi, kad keičiantis sveikatos priežiūros paslaugų teikimui taip pat turėtų didėti skaitmeninės inovacijos ir gerėti priežiūros integravimas naudojant naujausius informacijos kanalus, kad būtų galima teikti tikslingesnę, individualizuotą, veiksmingesnę ir efektyvesnę sveikatos priežiūrą; ragina valstybes nares bendradarbiauti su vietos, regionų ir ypač miesto valdžios institucijomis kuriant tinklus, kuriais siekiama šviesti žmones, kad jie mokėtų naudotis skaitmenine sveikatos priežiūra ir skaitmeniniu viešuoju administravimu, taip suteikiant visiems vienodas galimybes, kartu visapusiškai apsaugant neskelbtinus duomenis bei užkertant kelią kibernetiniams nusikaltimams; todėl pabrėžia esminį valstybių narių vaidmenį remiant miesto valdžios institucijų pastangas formuoti ir užtikrinti skaitmeninę įtrauktį, apsaugant asmens duomenis ir suteikiant žmonėms ir vietos įmonėms daugiau galių naudojantis duomenimis;

Besimokantys miestai

47. pabrėžia neigiamą COVID-19 pandemijos poveikį švietimui ir atkreipia dėmesį į poreikį užtikrinti įtrauktį ir galimybes mokytis;

48. pabrėžia, kad būtina remti kultūros sektorių, nes kultūra ir kultūros paveldas yra gyvybiškai svarbus regionų konkurencingumo ir socialinės sanglaudos turtas ir padeda formuoti miestų ir regionų tapatybę; pabrėžia, kad svarbu sukurti daugiau kultūros objektų ir užtikrinti jų atsigavimą po COVID-19, taip pat pabrėžia, kad būtina į jas pritraukti daugiau jaunimo;

49. pabrėžia kultūros ir sporto sektorių ekonominį ir socialinį indėlį bei poveikį visuomenei; ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti ir skirti pakankamai nacionalinių ir ES lėšų, kad būtų sukurta patikima kultūros ir sporto infrastruktūra ir skatinamas švietimas ekonomikos ir poilsio sektoriuose, ypač vietos lygmens kultūra ir sportas miesto ir priemiesčių teritorijose; ragina valstybes nares parengti veiksmų planą, kaip atgaivinti ir padidinti abiejų sektorių, kaip svarbių ekonomikos dalių, atsparumą vietos, nacionaliniu ir ES lygmenimis;

50. pabrėžia, kokia svarbi vaikų ir jaunimo teisių apsauga, ir tai, kad reikia sukurti tvirtas, įtraukias ir funkcionalias švietimo ir mokymo sistemas, kurios atitiktų realius žmonių poreikius atitinkamose miesto vietovėse ir būtų pritaikytos bet kokioms sveikatos krizėms ar stichinėms nelaimėms, kurios gali įvykti ateityje;

51. susirūpinęs pažymi, kad COVID-19 krizė padarė dramatišką poveikį didelei daliai Europos jaunimo, o tai visų pirma pasireiškė nerimą keliančia izoliacija, daugybės darbo vietų praradimu ir sutrikdytu švietimu ar mokymu; pabrėžia, kad dėl šios padėties pasikeitė nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo populiacijos sudėtis ir dydis, o tai reikia tinkamai įvertinti ir nustatyti, kad būtų galima spręsti konkrečias krizės sukeltas problemas ir padėti valstybėms narėms parengti veiksmingas jaunimo informavimo strategijas; siūlo Komisijai atlikti tyrimą dėl galimybes sukurti bendras Europos priemones, skirtas nesimokančiam, nedirbančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam jaunimui nustatyti ir stebėti, kad būtų galima tinkamai politinėmis priemonėmis remti šią ypač pažeidžiamą grupę COVID-19 krizės sąlygomis;

52. pabrėžia, kad reikia iš naujo apsvaistyti sprendimus, kaip atgaivinti vidinius miesto centrus, kurie nukentėjo dėl verslo ir kultūros objektų uždarymo, nenaudojamų patalpų, prarasto patrauklumo ir internetinės prekybos masto didėjimo pandemijos metu ir po jos;

2022 m. vasario 15 d., antradienis

53. ragina valstybes nares ir regionus persvarstyti ir pertvarkyti švietimo infrastruktūrą atsižvelgiant į naujus švietimo profesijų pokyčius; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti pakankamai lėšų švietimo įstaigų plėtrai ir visų amžiaus grupių mokytojų bei studentų mokymui siekiant ugdyti žaliuosius ir skaitmeninius įgūdžius, kad jie būtų pasirengę ateičiai; primena, kad skaitmeninimas turėtų būti įgyvendinamas ne tik suteikiant prieigą prie interneto, bet ir prie interneto naudojimui reikalingos įrangos;

54. mano, kad daug novatoriškų koncepcijų, visų pirma miesto erdvių mišraus naudojimo ir daigiafunkciškumo, teisingumo žemės naudojimo srityje ir „15 minučių miesto“, atliks esminį vaidmenį įgyvendinant naują ES miestų teritorijų modelį;

Konkreiems poreikiams pritaikytos politikos iniciatyvos

55. pabrėžia, kad atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją reikia prisitaikyti prie naujos tikrovės ir apsvarstyti naują ES miestų teritorijų modelį, kartu suteikiant daugiau erdvės kūrybiškumui, piliečių dalyvavimui ir eksperimentams; mano, kad Konferencija dėl Europos ateities yra galimybė labiau įtraukti miestus į ES sprendimų priėmimo procesus ir suteikti jiems svarbų vaidmenį kuriant stipresnę dalyvaujamaą demokratiją bei užmezgant dialogą su gyventojais, kartu laikantis principo „iš apačios į viršų“ ir pertvarkant miestų valdymą; pabrėžia, kad svarbu parengti išsamias strategijas, grindžiamas Europos žaliuoju kursu, Europos skaitmenine strategija⁽¹²⁾ ir ilgalaikę ES kaimo vietovių viziją; primena konkrečius atokiausių regionų ypatumus, nustatytus SESV 349 straipsnyje;

56. pripažįsta, kad, nors ES neturi aiškios kompetencijos miestų plėtros klausimais, daug įvairių ES iniciatyvų daro poveikį miestams, miesteliams ir miestų funkcinėms zonoms; pripažįsta, kad reikia glaudžiau bendradarbiauti ES programų ir politikos klausimais tarp miestų teritorijų ir jų viduje; yra susirūpinęs dėl to, kad, nors pastaraisiais metais pagausėjo įvairių miestų iniciatyvų, koordinavimas tebėra menkas ir išlieka dubliavimosi bei neaiškaus poveikio rizika;

57. palankiai vertina ES miestų darbotvarkę kaip naują daigiapakopio valdymo modelį; apgailestauja, kad šis procesas tebėra savanoriškas, ir primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją išsipareigoti įgyvendinti rekomendacijas; pabrėžia, kad reikia aktyviau įtraukti pilietinę visuomenę į sprendimų priėmimo procesą ir skatinti metodus „iš apačios į viršų“, siekiant patenkinti vietos ir regionų poreikius; pabrėžia vietos mažųjų ir vidutinių įmonių bei startuolių dalyvavimo rengiant miestų ir rajonų plėtros strategijas ir planus svarbą;

58. pripažįsta svarbų miesto teritorijų vaidmenį konkrečiai įgyvendinant programas ir projektus, pagrįstus ES teisės aktais; ragina Komisiją ir valstybes nares teikti tvirtą paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms ir jų projektų valdymo grupėms ES programų ir finansavimo galimybių klausimais, kartu užtikrinant, kad miestuose, miesteliuose ir miestų funkcinėse zonose būtų tinkama administracinė infrastruktūra, įskaitant tinkamai apmokytus darbuotojus;

59. primygtinai teigia, kad regionų ir vietos valdžios institucijos turi atlikti pagrindinį vaidmenį visais ES sprendimų priėmimo etapais: planavimo, rengimo ir įgyvendinimo; ragina daigiau tiesioginio ES finansavimo skirti vietos ir regionų valdžios institucijoms, kad būtų padidintas efektyvumas, užtikrintas nuoseklumas ir sumažinta administracinė našta; be to, ragina Komisiją pateikti valstybėms narėms visas reikiamas gaires ir sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą, diferencijuojant miestus ir regionus pagal jų skaitmeninimo lygį;

60. pakartoja, kad ateityje miestams reikės tinkamo ir tiesiogiai prieinamo finansavimo galimybių, kad jie galėtų įgyvendinti programas vietos lygmeniu; primena, kad iš investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą išteklių 400 mln. EUR turėtų būti skiriama Europos miestų iniciatyvai, Komisijai taikant tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/1058; ragina Komisiją atliekant dabartinio programavimo laikotarpio vidurio peržiūrą išnagrinėti Europos miestų iniciatyvos veiksmingumą, ypač jos biudžetą ir taikymo sritį, ir skatinti valstybes nares skirti daigiau išteklių miestų darbotvarkės įgyvendinimui remti;

61. ragina padidinti Europos miestų iniciatyvos biudžetą ir taikymo sritį, kartu užtikrinant, kad atokiausiuose regionuose esantys miestai turėtų veiksmingą ir lengvesnę prieigą prie jos; pažymi, kad turėtų būti remiamas miestų darbotvarkės įgyvendinimas dabartiniu programavimo laikotarpiu; mano, kad miestų bendruomenės yra pagrindinės

⁽¹²⁾ COM(2020)0067.

2022 m. vasario 15 d., antradienis

veikėjos ir suinteresuotosios šalys, sėkmingai įgyvendinančios ES finansuojamą politiką, įtrauktą į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; ragina Tarybą ir valstybes nares skirti iki 15 proc. lėšų miestų teritorijoms, kad būtų sprendžiamos problemos po COVID pandemijos;

62. pabrėžia ES finansavimo svarbą įgyvendinant socialinę įtrauktį vietos lygmeniu; ragina gauti didesnę finansavimo naudą taikant bendrą valdymo ir ataskaitų teikimo sistemą;

63. pripažįsta esminį ir unikalų vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį sprendžiant su COVID-19 pandemija susijusias problemas; apgailestauja, kad šiuo metu nėra galimybės užmegzti struktūrinį Komisijos ir miestų dialogą dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, kad būtų galima stebėti miesto valdžios institucijų dalyvavimą įgyvendinant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; ragina Komisiją atliekant peržiūrą pateikti priemonės įgyvendinimo ataskaitą siekiant išnagrinėti galimą miestų funkcinių zonų vaidmenį ir prireikus jų vaidmenį sustiprinti, kad būtų užtikrintas veiksmingas priemonės įgyvendinimas; pabrėžia, kad miestų valdžios institucijoms turėtų būti teikiama reikiama parama, kad jos galėtų tinkamai įgyvendinti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, stiprinant jų gebėjimus, keičiantis informacija ir teikiant techninę pagalbą;

64. mano, kad sanglaudos politikos srityje fondų parama turėtų sustiprinti dalyvaujamuosius procesus siekiant išbandyti naujas koncepcijas ir dalytis patirtimi skatinant tvarią ir integruotą visų rūšių vietovių ir vietos iniciatyvų plėtrą; mano, kad miestų subjektų gebėjimų stiprinimas yra svarbus veiksnys kuriant atsparesnius ir tvaresnius miestus; ragina miestus, miestelius ir miestų funkcinės zonas remti piliečių iniciatyvas; pabrėžia, kad miestai yra miestų laboratorijos, nes juose galima išbandyti tvarias ateities koncepcijas ir politiką ir kurti pažangių bei įtraukių bendruomenių sprendimus;

65. primena kiekvienai valstybei narei, kad jos, laikydamosi partnerystės elgesio kodekso, turėtų parengti partnerystės susitarimą, kuriame būtų nustatyti būtiniausi regionų, vietos, miestų ir kitų valdžios institucijų, ekonominių ir socialinių bei kitų partnerių dalyvavimo standartai, kaip nurodyta Bendrųjų nuostatų reglamento 8 straipsnio 1 dalyje; ragina partnerius, įskaitant akademinės bendruomenės, inovacijų ir mokslinių tyrimų srities partnerius, labiau įsitraukti rengiant, įgyvendinant, stebint ir vertinant ES programas, taip pat dalyvauti stebėsenos komitetuose;

66. ragina valstybes nares ir regionus užtikrinti visapusišką partnerystę, be kita ko, su miestų valdžios institucijomis, siekiant parengti ir įgyvendinti sanglaudos politiką, ir informuoti miestų valdžios institucijas, kodėl atmetamos paraiškos dėl finansavimo; ragina Komisiją išnagrinėti suinteresuotųjų subjektų, pvz., miestų valdžios institucijų skundus, be kita ko, kai nepateikiamas tinkamas paraiškos dėl finansavimo atmetimo pagrindimas;

67. ragina Komisiją parengti miestų funkcinėms zonoms ir vidutinio dydžio miestams skirtą strategiją, įskaitant finansavimo galimybes veiksams, pvz., inovacijų partnerystėms, ES miestų bendrų viešųjų pirkimų programoms ir ES miestų bei regionų bendradarbiavimui;

o

o o

68. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybėms narėms ir jų parlamentams.